

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

725.031

TERVEZ A GAZDA

Szerző:

Turi András

Cím:

Előttünk a földutak — Mire büszkék Kispesztben — Megváltozott lakosság y

Egy szökökút

Az ablakon át lejátni a Lenín tér fáira, virágaira. Kora őszi színekben pompázik minden, a környező házak kertjeiben árvacskák és muskátli virít. A kispeszt tanácsháza patinás épülete sárgán emelkedik ki e szeptemberi dekorációból.

A hatvanezer lakosú XIX. kerület az egyik legrégebb fővároskörnyéki település. Az öt munkáskerület közül való. Mi az oka, hogy mégis kevesebbet hallani, olvasni róla, mint a többiről? Beke tanácselnök helyettes nevet és tréfálkozva azt mondja:

— Mert szerények vagyunk. Pedig nálunk is történt egy és más az utóbbi években.

Egy és más

Mi az az egy és más? Talán csak villanásokban. Évente tíz kilométer hosszú aszfaltjárda épült, kilencmillió forint értékű útrendezést végeztek három esztendő alatt, s több mint négy millió forint értékű portalanítást. Három év múlva nem lesz földút a kerületben és a jövő év elején már két vágányon közlekedik a 51-es egészen a Malinovszkij útig. Kitűnő az autóbussz közlekedés. Felépült az V. kerület gyermekeinek vizsgálatát végző délpesti rendelő és a főváros legkorszerűbb gyermekéltelmezési konyhája, továbbá a Hungaria úti bentlakásos iskola, amely oly népszerű vált, hogy hamarosan bővíteni kell. Közeli terv: az új gimnázium és egy gyógypedagógiai iskola.

— Mire a legbüszkébbek? — kérdezem.

Kis gondolkodás után így válaszolnak:

— Kispeszt új arcára és a Hullyay Jenő utcai szövetkezeti lakótelepre.

A kerület arca

Az új arc! Kispeszt valamikor a nyugdíjasok városa volt. Így nevezték. Vasutasok, postások, rendőrök, állami kismemberek vásároltak itt telket és építkeztek, hogy mire elérik a nyugdíjas kort, éppen kiköltözhessenek. És ma? Nézegetem a kerületi telefontulajdonosok névsorát. Ilyen foglalkozások követik egymást: tudományos kutató, vízszelző, üzemvezető, tanár, szerszámlakatos, tisztviselő, díszkertész, óvónő, színművész... Egyetlen kerületben sem nőtt olyan rohamosan a munkások és értelmiségiek száma, mint itt.

— Tizennégy számon tartott képzőművésznink van — mondják kedves-büszkén. — És alig található másutt akkora közönsége a TIT népszerű tudományos előadásainak, mint nálunk.

Volt olyan szabadtéri természettudományos előadás a nyáron, amelyet nyolcszázan hallgatták meg.

Miféle szomjúság ez, s miből adódik?

— Az üzemi munkásság terjeszkedéséből. Ez a kerület új közönsége. Hátha még színházunk is volna.

Arccal a nap felé

A szövetkezeti lakótelep. Mintha csupa színből és fényből épült volna. Százötven család lakja, minden ház „arccal a nap felé” fordul. Még ebben az évben újabb házak készülnek el. Nemrég alakult meg a lakószövetkezet, ezzel nemcsak lakásaiknak, de az egész telepnek gazdáivá, irányítóivá váltak az ideköltözők.

Mindegyik lakás egy-egy partika: illatozik az új, a friss építés jó szagától. Lakóinak többsége fiatal házas. Remek dolog ilyen lakásban kezdeni az együttes életet.

— Panasz tehát nincs?

— Azt nem mondjuk. — Sára Jánosné egy kicsit ingatja a fejét. — Minden kicsi, főként a falba épített kamrácska. Aztán nem nagyon vigyáztak az ajtókra, ablakokra: rosszul záródnak. Hanem... Tudja, mi majdnem három évig vártunk erre a lakásra az urammal. Négy évig jártunk jegyben, egyikünk szüleihez se költözhettünk. És egyszerre, egészen váralanul köztünk az üzemben, hogy számba vettek az épülő telepen. Mintha a paradicsom kapuja nyílt volna ki, amikor lenyomtuk itt a kilincset.

Reális álmok

A házsorok között parkok, virágágyak. Néhány méterre még félig kész házakra húzzák a tetőelemeket, s emitt már virágágyakat ültetnek, pázsitot formálnak a kerületi kertészek. A daru óriás mozdulattal emelkedik a magasba, néhány lépésnyire szikrázó dáliaik között hinta lebben, szőke kislány ül rajta, s tágult szemmel nézi a munkát.

Megszólítottam a kertészt:

— Van most munka itt elég.

— Á! Csak délelőtt. Délután már egy egész csapat segítőkész. Amikor a lakók hazaérkeznek a munkából jönnek le parkot csinálni. Így aztán gyorsan megy.

Vízhányó József a II/b épület első lakója. Kerékpárt tol a pázsitágyak között, az üzemből indul. Egy kicsit azért megáll:

— Ide majd építünk egy szökökutat — mondja.

Tervez a gazda.

Turi András

Észi Harkab,
1961. sept. 13.